

LICZBY ZESPOLONE

1. Dane są liczby zespolone: $z_1 = -2 + 5i$ oraz $z_2 = 3 - 4i$.

Znaleźć: $z_1 + z_2$, $z_2 - z_1$, $z_1 \cdot z_2$, $\frac{z_1}{z_2}$, $\overline{z_1 \cdot z_2}$.

2. Wykonać działania doprowadzając do postaci $z = a + bi$:

a) $(4-6i) + 0,5i$; b) $(\sqrt{3} + i)(\sqrt{2} - i\sqrt{3})$; c) $\frac{6}{1+i}$; d) $\frac{-4+6i}{(2+i)(3-2i)}$;

e) $(3+2i)^3 - (3-2i)^3$; f) $\frac{i^{13} - i^{14}}{1+i^{15}} + i^{10}$.

3. Znaleźć równanie kwadratowe o współczynnikach rzeczywistych, jeśli znany jest jeden z pierwiastków równania:

a) $x_1 = 1 - 3i$; b) $x_1 = -\frac{1}{2i^3}$; c) $x_1 = \frac{4-2i}{1-i}$.

4. Rozłożyć na iloczyn liczb zespolonych wyrażenia:

a) $9p^2 + q^2$; b) $2 + \operatorname{ctg}^2 \alpha$; c) $\sqrt{19} + \sqrt[3]{11}$.

5. Na płaszczyźnie zespolonej przedstawić zbiór punktów, spełniających zadane warunki:

a) $\operatorname{Re} z = 4$; b) $-1 < \operatorname{Im} z < 3$; c) $-\frac{\pi}{3} < \arg z < \frac{\pi}{4}$;

d) $|z - 2i| \leq |z + 1|$; e) $\frac{|z + 2i|}{|z - i|} \geq 2$; f) $|z|^2 + 2(z + \bar{z}) = 0$;

g) $\log_3 |z - 3i| < 1$; h) $\begin{cases} 2 \leq |z - 1| \leq 3 \\ 0 < \operatorname{Im} z < \sqrt{5} \end{cases}$; i) $\operatorname{Re} \frac{2}{\bar{z} + 1} < 1$.

6. Znaleźć liczbę sprzężoną z liczbą $z = \frac{1}{4} \left[\frac{17 + 31i}{7 + i} + \frac{12}{(1+i)^4} \right] + i$.

7. Przy jakich wartościach rzeczywistych x i y liczby zespolone

$z_1 = x + 1 + y^2 - 3i$ i $z_2 = y - x^2 - 2xi + y^2i - 1 - i$
są liczbami przeciwnymi?

8. Przedstawić w postaci trygonometrycznej liczby zespolone:

a) $4 - 4\sqrt{3}i$; b) $-2 + 2i$; c) $3i$; d) $1 - \sqrt{3}$.

9. Przedstawić w postaci algebraicznej liczby zespolone:

a) $z = 6 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$; b) $z = -i\sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)$.

10. Korzystając z postaci trygonometrycznej liczby zespolonej wykonać działania:

a) $\frac{(\cos 72^\circ + i \sin 72^\circ)(\cos 41^\circ + i \sin 41^\circ)^2}{\cos 19^\circ + i \sin 19^\circ}$; b) $(6 - 6i)^2(0,25 - 0,25\sqrt{3}i)^3$.

11. Korzystając ze wzoru Moivre'a wykonać potęgowanie:

a) $(1,5\sqrt{3} + 1,5i)^5$; b) $(-1 + i\sqrt{3})^{10}$; c) $(1,5 - 0,5\sqrt{3}i)^6$; d) $(1 + i)^{1000}$.

12. Przedstawić w postaci algebraicznej i trygonometrycznej liczby zespolone:

a) $\frac{(0,5\sqrt{2} + 0,5\sqrt{6}i)^3}{(-1,5 + 0,5\sqrt{3}i)^2 i}$; b) $\left(\frac{-\cos \frac{5\pi}{12} + i \sin \frac{5\pi}{12}}{\cos \frac{13\pi}{12} - i \sin \frac{13\pi}{12}} \right)^3$

13. Korzystając ze wzoru Moivre'a wyrazić funkcje $\cos 2\varphi$, $\sin 2\varphi$, $\cos 7\varphi$, $\sin 7\varphi$ przez $\cos \varphi$ i $\sin \varphi$.

14. Obliczyć pierwiastki:

a) $\sqrt{-\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i}$, b) $\sqrt[3]{-125}$, c) $\sqrt[4]{81}$,
d) $\sqrt[3]{-64i}$, e) $\sqrt[3]{-13,5\sqrt{2} - 13,5\sqrt{2}i}$, f) $\sqrt[6]{-64}$.

15. Rozwiązać równania:

a) $z^2 - 16i = 0$; b) $z^3 - 27 = 0$; c) $z^3 - iz^2 + az - ai = 0$; d) $z^4 + 4 = 0$;
e) $z^4 + 2z^2 + 4 = 0$; f) $z^4 - 2\sqrt{3}z^2 + 4 = 0$; g) $z^2 - (2 + i)z - 1 + 7i = 0$;
h) $z^2 - 4iz + 6(2 - 5i) = 0$.

16. Rozwiązać układy równań:

a) $\begin{cases} z_1 + 2z_2 = 1 + i \\ 3z_1 + iz_2 = 2 - 3i \end{cases}$; b) $\begin{cases} 4iz_1 - 5z_2 = -4 + 14i \\ 3z_1 + 2iz_2 = 7 + 3i \end{cases}$.

17. Spośród liczb zespolonych spełniających warunek $|z - 10| \leq 8$, znaleźć taką, której argument ma wartość największą.

18. Znaleźć najmniejszy moduł liczby zespolonej z , spełniającej warunek:

$|z + \sqrt{3}| = |z - i|$.

Odpowiedzi.

1. $1 + i$; $5 - 9i$; $14 + 23i$; $-\frac{26}{25} + \frac{7}{25}i$; $14 - 23i$.
2. a) $3 + 2i$, b) $\sqrt{3} + \sqrt{6} + (\sqrt{2} - 3)i$, c) $3 - 3i$, d) $-\frac{38}{65} + \frac{44}{65}i$, e) $92i$, f) $-1 + i$.
3. a) $x^2 - 2x + 10 = 0$, b) $4x^2 + 1 = 0$, c) $x^2 - 6x + 10 = 0$.
4. a) $(3p+qi)(3p-qi)$, b) $(\sqrt{2} + i \operatorname{ctg} \alpha)(\sqrt{2} - i \operatorname{ctg} \alpha)$, c) $(\sqrt[4]{19} - i\sqrt[4]{11})(\sqrt[4]{19} + i\sqrt[4]{11})$.
5. a) Ponieważ $\operatorname{Re} z = x$, zbiór poszukiwanych punktów leży na prostej $x = 4$, równoległej do osi urojonej.
b) Ponieważ $\operatorname{Im} z = y$, to poszukiwany zbiór jest częścią płaszczyzny zespolonej, zawartą między prostymi $y = -1$ i $y = 3$, równoległymi do osi rzeczywistej, przy czym punkty prostych nie należą do tego zbioru.
c) Poszukiwanym zbiorem jest zbiór punktów płaszczyzny zespolonej leżących wewnątrz kąta z wierzchołkiem $z = 0$ między promieniami tworzącymi z osią x kąty $-\frac{\pi}{3}$ i $\frac{\pi}{4}$.
d) Zbiór punktów półpłaszczyzny zespolonej spełniających warunek: $2x + 4y \geq 3$.
e) Zbiór punktów płaszczyzny zespolonej spełniających warunek: $x^2 + (y - 2)^2 \leq 4$, bez punktu $(0,1)$.
f) Okrąg o środku $S(-2,0)$ i promieniu $r = 2$.
g) Okrąg o środku $S(0,3)$ i promieniu $r = 3$, z wykluczeniem S .
h) Część pierścienia ograniczonego zbiorem punktów:
 $\{(x, y) : 9 \leq (x - 1)^2 + y^2 \leq 16 \wedge 0 < y < \sqrt{5}\}$.
i) $\{(x, y : x^2 + y^2 > 1)\}$.
6. $-2i$.
7. $\left\{ \begin{array}{l} x = 1 - \sqrt{5} \\ y = -1 + \sqrt{5} \end{array} \right\} \vee \left\{ \begin{array}{l} x = 1 + \sqrt{5} \\ y = -1 - \sqrt{5} \end{array} \right\} \vee \left\{ \begin{array}{l} x = 2 + \sqrt{7} \\ y = 1 + \sqrt{7} \end{array} \right\} \vee \left\{ \begin{array}{l} x = 2 - \sqrt{7} \\ y = 1 - \sqrt{7} \end{array} \right\}$.
8. a) $z = 8 \left[\cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i \sin\left(-\frac{\pi}{3}\right) \right]$, b) $z = 2\sqrt{2} \left(\cos\frac{3\pi}{4} + i \sin\frac{3\pi}{4} \right)$,
c) $z = 3 \left(\cos\frac{\pi}{2} + i \sin\frac{\pi}{2} \right)$, d) $z = (\sqrt{3} - 1)(\cos \pi + i \sin \pi)$.
9. a) $z = -3 + 3\sqrt{3}i$, b) $z = 1 + i$.

10. a) $-0,5\sqrt{2} + 0,5\sqrt{2}i$, b) $9i$.

11. a) $-121,5\sqrt{3} + 121,5i$, b) $512(-1 + i\sqrt{3})$; c) -27 ; d) 2^{500} .

12. a) $-\frac{\sqrt{6}}{3} + \frac{\sqrt{2}}{3}i = \frac{2\sqrt{2}}{3}(\cos\frac{5\pi}{6} + i\sin\frac{5\pi}{6})$, b) $-1 = \cos\pi + i\sin\pi$

13. $\cos 2\varphi = \cos^2 \varphi - \sin^2 \varphi$, $\sin 2\varphi = 2 \sin \varphi \cos \varphi$,
 $\cos 7\varphi = \cos^7 \varphi - 21 \cos^5 \varphi \sin^2 \varphi + 35 \cos^3 \varphi \sin^4 \varphi - 7 \cos \varphi \sin^6 \varphi$,
 $\sin 7\varphi = 7 \cos^6 \varphi \sin \varphi - 35 \cos^4 \varphi \sin^3 \varphi + 21 \cos^2 \varphi \sin^5 \varphi - \sin^7 \varphi$.

14. a) $\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i$; $-\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i$, b) $2,5 + 2,5\sqrt{3}i$; -5 ; $2,5 - 2,5\sqrt{3}i$, c) $3, 3i, -3, -3i$,

d) $2\sqrt{3} - 2i$; $4i$; $-2\sqrt{3} - 2i$; e) $1,5\sqrt{2} - 1,5\sqrt{2}i$; $3(\cos\frac{5\pi}{12} + i\sin\frac{5\pi}{12})$;

$3[\cos(-\frac{11\pi}{12}) + i\sin(-\frac{11\pi}{12})]$, f) $\sqrt{3} + i$; $2i$; $-\sqrt{3} + i$; $-\sqrt{3} - i$; $-2i$; $\sqrt{3} - i$.

15. a) $z_1 = 2\sqrt{2} + 2\sqrt{2}i$; $z_2 = -2\sqrt{2} - 2\sqrt{2}i$,

b) $z_1 = 3$; $z_2 = -1,5 - 1,5\sqrt{3}i$,

c) $z_1 = i$; $z_2 = -i\sqrt{a}$; $z_3 = i\sqrt{a}$,

d) $z_1 = 1 + i$; $z_2 = 1 - i$; $z_3 = -1 + i$; $z_4 = -1 - i$,

e) $z_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{6}}{2}i$; $z_2 = \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6}}{2}i$; $z_3 = -\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{6}}{2}i$; $z_4 = -\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6}}{2}i$,

f) $z_1 = \sqrt{2}(\cos\frac{\pi}{12} + i\sin\frac{\pi}{12})$; $z_2 = \sqrt{2}(\cos\frac{11\pi}{12} + i\sin\frac{11\pi}{12})$;

$z_3 = \sqrt{2}[\cos(-\frac{\pi}{12}) + i\sin(-\frac{\pi}{12})]$; $z_4 = \sqrt{2}[\cos(-\frac{11\pi}{12}) + i\sin(-\frac{11\pi}{12})]$,

g) $z_1 = 3 - i$; $z_2 = -1 + 2i$,

h) $z_1 = 3 + 7i$; $z_2 = -3 - 3i$.

16. a) $\begin{cases} z_1 = 1 - i \\ z_2 = i \end{cases}$, b) $\begin{cases} z_1 = 1 + i \\ z_2 = -2i \end{cases}$.

17. $z = 3,6 + 4,8i$.

18. $z = -4i$

